

Instructie asielzoekers Somalië

Tussentijds Bericht Vreemdelingen-circulaire TBV 2001/35

Aan:

- de Korpschefs Politieregio's
- de Staf van de Koninklijke
Marechaussee

i.a.a:

- de Procureurs-Generaal

Onderdeel: Directie Beleid

Datum: 30 november 2001

Ons kenmerk: 5129288/01/IND

Code: TBV 2001/35

Juridische achtergrond:

Vreemdelingenwet

Geldig van/tot: Eén jaar vanaf datum

publicatie in de Staatscourant

Onderwerp:

- Niet-verlenging en intrekking van
verblijfsvergunning asiel voor bepaalde
tijd op grond van artikel 29, eerste lid,
onder d, Vreemdelingenwet van vreem-
delingen afkomstig uit Somalië
- Beoordeling van asielaanvragen van
personen afkomstig uit Somalië

Inleiding

Bij brief van 24 september 2001 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft de Staatssecretaris van Justitie bericht dat het categoriale beschermingsbeleid ten aanzien van asielzoekers afkomstig uit Somalië is beëindigd.

Als gevolg van dit gewijzigde beleid komen asielzoekers die behoren tot de Rahanweijn of Digil niet langer in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet. De verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd, die zijn verleend op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, zullen worden ingetrokken. Aanvragen om verlenging van de geldigheidsduur worden afgewezen, tenzij de vreemdeling op basis van een van de andere gronden, genoemd in artikel 29 van de Vreemdelingenwet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. In dat geval zal niet tot intrekking worden overgegaan, dan wel kan de geldigheidsduur worden verlengd.

Hieronder volgt een instructie voor de vreemdelingendiensten met betrekking tot de voorlegging van zaken van asielzoekers uit Somalië, die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet. Ik verzoek u dit TBV zo spoedig mogelijk aan de chefs van de vreemdelingendiensten te doen toekomen.

Tevens treft u hieronder aan het hoofdstuk van de Vreemdelingen-circulaire betreffende de beoordeling van asielaanvragen van personen afkomstig uit Somalië.

Intrekking

De intrekking van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, zal door de Immigratie- en Naturalisatiedienst zelfstandig ter hand worden genomen. Deze zaken hoeven dus niet te worden voorgelegd.

Verlenging

Indien een asielzoeker uit Somalië een aanvraag indient om verlenging van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd, die is verleend op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, voordat deze is ingetrokken door de Immigratie- en Naturalisatiedienst, dient u de aanvraag om verlenging naar de Immigratie- en Naturalisatiedienst te zenden. U dient hiervoor gebruik te maken van het model M63 en deze te zenden aan het regiokantoor van de Immigratie- en Naturalisatiedienst, waaronder u sorteert.

Ik verzoek u op de aanvraag duidelijk aan te geven, tot welke datum de verblijfsvergunning van de betrokken vreemdeling thans geldig is.

Overige punten

Eerst na de beslissing tot intrekking of niet-verlenging van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd, dient het afgegeven verblijfsdocument te worden ingenomen en tegelijkertijd – voor de duur van de eventuele ver-

volgprocedure – te worden vervangen door een W-document.

Indien in de tussenliggende periode (tussen de aanvraag om verlenging en de beschikking hierop) de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning mocht verlopen, behoudt de aanvrager dezelfde rechten met betrekking tot arbeid als ware hij in het bezit van de verblijfsvergunning. Vreemdelingen van wie de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is ingetrokken dan wel niet verlengd mogen wanneer zij tegen deze beslissing tijdig beroep hebben ingesteld, de beslissing op het beroep in Nederland afwachten. Zij mogen dan dezelfde werkzaamheden verrichten als zij reeds mochten toen zij nog een vergunning hadden. Ten bewijze hiervan wordt aan hen een inlegvel bij het W-document verstrekt.

Wellicht ten overvloede wordt het volgende opgemerkt. Onder de Vreemdelingenwet 2000 vindt na drie jaar bezit van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd een toets plaats of zich een afwijzingsgrond voordoet met het oog op de verlening van een verblijfsvergunning asiel onbepaalde tijd, nadat daartoe door de betrokken vreemdeling een aanvraag is ingediend. Deze toets is gelijk aan de toets voor de verlenging van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Dit houdt in dat vreemdelingen die gedurende drie jaar in het bezit zijn geweest van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, niet automatisch in het bezit gesteld worden van een verblijfsvergunning asiel onbepaalde tijd. Het bovenstaande met betrekking tot de verlengingsaanvraag is van overeenkomstige toepassing.

Beoordeling asielaanvragen

Hieronder treft u aan het hoofdstuk van de Vreemdelingen-circulaire betreffende de beoordeling van asielaanvragen van personen afkomstig uit Somalië. De aanleiding en achtergrond van deze wijziging zijn in de tekst opgenomen.

Algemene uitgangspunten

Hieronder worden indicaties gegeven voor het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd. Deze indicaties zijn géén criteria: het enkele behoren tot de desbetreffende categorie impliceert niet dat per definitie statusverlening moet plaatsvinden.

Onderstaand hoofdstuk van de Vreemdelingen-circulaire over het landgebonden asielbeleid vormt een uitwerking van het algemene asielbeleid zoals dat in de Vreemdelingen-circulaire is geformuleerd en kan derhalve niet als een uitzondering op het algemeen beleid worden geïnterpreteerd, tenzij zulks expliciet is vermeld.

Voor de beoordeling of een asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd wordt in de eerste plaats verwezen naar C1/3 Vreemdelingen-circulaire.

Voorts wordt met nadruk gewezen op de contra-indicaties die zijn geformuleerd in C1/5.13 van de Vreemdelingen-circulaire.

Werkinstructie 224 komt hiermee te vervallen.

Wijziging C8 Vc 2000

De tekst van C8/Somalië van de Vc 2000 komt als volgt te luiden:

Beoordeling van asielaanvragen van personen afkomstig uit Somalië.

1. Datum

Deze versie van dit hoofdstuk is vastgesteld op 30 november 2001.

2. Geldigheid

Het beleid is in werking getreden op 24 september 2001.

3. Achtergrond

Op 12 juni 2001 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de situatie in Somalië.

In de brief van 24 september 2001 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer is meegedeeld, dat het beleid van partiële categoriale bescherming voor Somalische asielzoekers is beëindigd.

In deze brief heeft de Staatssecretaris van Justitie aangegeven dat de algemene veiligheidssituatie in het conflict- en

overgangsgebied in Somalië (het Zuiden, inclusief de eilanden voor de kust van Zuid-Somalië) van dien aard is dat mogelijk geoordeeld zou kunnen worden dat voor wat betreft dit gebied een beleid van categoriale bescherming geïndiceerd is. Echter, de specifieke situatie in Somalië is zodanig dat de mogelijkheid bestaat om zich te onttrekken aan de geweldsituatie door in het relatief veilige gebied van Somalië (Somaliland, Puntland, Galgadud en Hiiran) te verblijven. Zoals aangegeven is in de Notitie categoriale bescherming van 1 juni 2001, is het aanwezig zijn van familie-, politieke of gemeenschapsbanden in de beoordeling of er een verblijfsalternatief aanwezig is, niet van belang. Daarbij heeft de Staatssecretaris beoordeeld dat er geen aanwijzingen zijn dat in het relatief veilige gebied van Somalië naar plaatselijke maatstaven gemeten, een humanitaire noodsituatie voor ontheemden zou bestaan. Dat wil zeggen dat er voor ontheemden in zijn algemeenheid geen categoriaal risico voor lijf en leden bestaat ten gevolge van de algemene humanitaire situatie. Terugkeer naar dit gebied is dan ook niet van een bijzondere hardheid.

Kort samengevat: het verblijfsalternatief geldt voor alle ontheemden afkomstig uit het conflict- of overgangsgebied, op grond waarvan zij niet in aanmerking voor categoriale bescherming. Dit geldt derhalve voor zowel de nomadische Somalische clanfamilies (Darod, Hawiye, Issaq en Dir), de sedentaire Somalische clanfamilies (Rahanweijn en Digil) als de minderheden (zoals Benadiri en Bajuni) en clanlozen (zoals Midgan, Madhiban, Gaboye, Yibir). Het binnenlands verblijfsalternatief in het relatief veilige gebied van Somalië geldt eveneens voor vrouwen, ook indien zij alleenstaand zijn of een gemengd huwelijk hebben.

De beperkte aanwezigheid van sommige clans of minderheden in het relatief veilige gebied doet niets af aan het bestaan van een verblijfsalternatief voor Somaliërs uit het relatief onveilige gebied of het overgangsgebied.

Hierbij wordt er nadrukkelijk op gewezen dat, gelet op hetgeen gesteld is in het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 12 juni 2001, bescherming door de eigen clan(familie) niet in alle gevallen

noodzakelijk is om in het relatief veilige gebied van Somalië te kunnen verblijven. De algemene veiligheid van clanfamilies en/of minderheden is in het relatief veilige gebied van Somalië niet in het geding.

Vorenstaande leidt er derhalve toe dat er geen Somalische asielzoekers meer zijn aan te wijzen die voor categoriale bescherming in aanmerking komen.

Zie verder C1/4.4, zoals gewijzigd in TBV 2001/29, waarin het algemene beleid staat beschreven, hoe te handelen, indien er individuele redenen zijn om een binnenlands verblijfsalternatief niet tegen te werpen.

Bij de vaststelling dat voor personen uit het relatief onveilige gebied of het overgangsgebied een binnenlands verblijfsalternatief bestaat in het relatief veilige gebied van Somalië is ook de omstandigheid meegewogen dat begin augustus 2001 gedurende korte tijd een machtsstrijd is gevoerd in Puntland. Gelet op het incidentele karakter van de gebeurtenissen in tijd en plaats heeft dit geen gevolgen gehad voor het bestaan van een verblijfsalternatief.

Overigens heeft de Minister van Buitenlandse Zaken op 12 september 2001 bericht dat de situatie in Puntland sinds 10 augustus 2001 rustig is gebleven, nadat in Bossasso op 6 augustus 2001 gevechten waren uitbroken. Sinds die tijd is de situatie gespannen op het politieke vlak, maar niet gevaarlijk voor de gewone burgers.

Dit hoofdstuk bevat de uitvoeringsconsequenties van het vastgestelde beleid.

4. Groepen die de verhoogde aandacht vragen

4.1 Clanfamilies en minderheden

Er zijn geen aanwijzingen dat Somaliërs behorend tot de nomadische of sedentaire clanfamilies of tot de minderheidsgroeperingen in Somalië worden vervolgd enkel vanwege het behoren tot een bepaalde groep. Het behoren tot een specifieke clanfamilie of minderheid vormt derhalve geen reden betrokkene in het bezit te stellen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 12 juni 2001 meldt dat met name de positie van minderheden in het relatief onvei-

lige gebied of het overgangsgebied van Somalië nog als slecht is te bestempelen. Eerder dan de Somalische clanfamilies kunnen zij aldaar slachtoffer worden van intimidatie en misbruik door leden van gewapende militias, met name omdat de minderheden onbeschermd en ongewapend zijn. Niettegenstaande deze onveiligheid is het niet zo dat alle personen die tot een minderheidsgroep behoren voor (op de persoon gerichte) vervolging te vrezen hebben, enkel wegens het behoren tot een minderheid.

Somaliërs, die aannemelijk hebben gemaakt dat de ondervonden problemen te herleiden zijn tot daden van vervolging, zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag, vanwege het behoren tot een specifieke minderheidsgroepering, kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet. Zij dienen daarbij tevens aannemelijk te hebben gemaakt dat zij geen bescherming hiertegen konden krijgen.

In het relatief veilige gebied van Somalië worden minderheden gelet op hun afkomst in het algemeen niet vervolgd en is in het algemeen hun veiligheid niet in gevaar.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot het tegenwerpen van een vlucht- of vestigingsalternatief wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 5.1.

4.2 Personen die zich geprofileerd hebben als politiek tegenstander

In het dagelijks leven wordt de vrijheid van vereniging en vergadering in het algemeen weinig in de weg gelegd in geheel Somalië. In Somaliland kan tot op zekere hoogte publiekelijk oppositie worden gevoerd. In Puntland is de ruimte voor oppositie kleiner. In beide gebieden is in bepaalde gevallen sprake geweest van excessief geweld door de autoriteiten tegen deelnemers aan demonstraties en zijn deelnemers gearresteerd. Zo zijn zowel in Puntland als in Somaliland verschillende personen gearresteerd vanwege hun steun aan de Transitional National Government (TNG) of deelname aan de Arta-conferentie. Zij zijn echter na korte tijd weer in vrijheid gesteld.

Een enkele kortdurende detentie is in beginsel onvoldoende om de

betrokkene in aanmerking te laten komen voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet.

Om voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet in aanmerking te komen, dient de betrokkene aannemelijk te maken dat de problemen die hij van de zijde van de de facto autoriteiten heeft ondervonden vanwege zijn politieke activiteiten, te herleiden zijn tot daden van vervolging zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot het tegenwerpen van een vlucht- of vestigingsalternatief wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 5.1.

Nader gehoor

Voor het nader gehoor kunnen onder andere de volgende aandachtspunten van belang zijn:

- wat zijn de doelstellingen van de politieke partij, wat is de organisatiestructuur, wie zijn de leiders, tot welk onderdeel van de partij behoorde de betrokkene;
- welke activiteiten heeft de betrokkene voor deze partij verricht;
- aan welke demonstratie heeft de betrokkene deelgenomen; was toestemming gevraagd voor de demonstratie; waarom was de demonstratie georganiseerd; heeft de betrokkene de demonstratie mede georganiseerd; wat was de reactie van de autoriteiten op demonstratie, op het moment dat deze gehouden werd;
- hoe zijn de autoriteiten van de activiteiten van de betrokkene op de hoogte geraakt (dan wel de verwachting dat de autoriteiten hiervan op de hoogte zullen geraken);
- is sprake geweest van een eenmalige, willekeurige dan wel een terugkerende stelselmatige actie van de zijde van de autoriteiten.

4.3 Journalisten

In Zuid- en Centraal Somalië zijn berichten bekend van hinder, arrestatie en detentie van journalisten door de lokale autoriteiten. Dit geldt, ondanks grondwettelijke waarborgen, tot op zekere hoogte ook in Somaliland en Puntland. De vrijheid van meningsuiting is derhalve in het gehele land verre van absoluut.

Een enkele kortdurende detentie is

in beginsel onvoldoende om de betrokkene in aanmerking te laten komen voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet.

Om voor een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder a, Vreemdelingenwet in aanmerking te komen, dient de betrokkene aannemelijk te maken dat de problemen die hij van de zijde van de de facto autoriteiten heeft ondervonden vanwege zijn werkzaamheden als journalist, te herleiden zijn tot daden van vervolging zoals bedoeld in het Vluchtelingenverdrag.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot het tegenwerpen van een vlucht- of vestigingsalternatief wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 5.1.

Nader gehoor

Voor het nader gehoor kunnen onder andere de volgende aandachtspunten van belang zijn:

- wat was de functie van de betrokkene;
- wat voor soort artikelen schreef de betrokkene; wie was de doelgroep; hoe werden de kranten verspreid;
- wie zijn de bazen (directeur, hoofd- en eindredacteur) van de betrokkene bij het medium;
- kan de betrokkene aangeven hoe het (technische) productieproces bij het medium in elkaar zit.

4.4 Vrouwen

Voor de gender-specifieke aspecten van de beoordeling van een asielaanvraag wordt verwezen naar C1/3.3.2 en C1/4.2.11.

De positie van de vrouw in de Somalische maatschappij wordt uitgebreid beschreven in paragraaf 3.4.7 van het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 12 juni 2001.

Voor vrouwen geldt in algemene zin hetzelfde als hierboven is beschreven voor clanfamilies en minderheden. Er zijn geen aanwijzingen dat vrouwen in Somalië enkel worden vervolgd vanwege hun geslacht, hetgeen derhalve geen reden vormt om vrouwen om die reden in het bezit te stellen van een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd.

Het specifieke beleid ten aanzien van alleenstaande vrouwen van de

Reer Hamar is per 24 september 2001 beëindigd.

Voor wat betreft de mogelijkheid tot het tegenwerpen van een vlucht- of vestigingsalternatief wordt verwezen naar het gestelde in paragraaf 5.1.

Vrouwenbesnijdenis

Besnijdenis bij meisjes in Somalië komt veelvuldig voor (naar schatting 95-98% van de vrouwelijke bevolking wordt op enigerlei wijze besneden). In meer dan 80% hiervan vindt besnijdenis plaats in de vorm van infibulatie. In de overige gevallen vindt besnijdenis van een minder ingrijpende vorm plaats. De besnijdenis vindt in Somalië in het algemeen plaats tussen het achtste en dertiende levensjaar.

Indien een vrouw nog niet is besneden en dit in haar land van herkomst niet kan ontlopen, kan sprake zijn van een reëel risico voor een schending van artikel 3 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden. In die situatie kan een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder b, Vreemdelingenwet worden verleend. Zie voor beoordelingskader verder C1/4.3.2.

4.5 Schenders van mensenrechten

Leden van clanmilities van alle clans hebben zich in Somalië op grote schaal schuldig gemaakt aan het schenden van de mensenrechten. Om die reden dient men er in het bijzonder op bedacht te zijn of de betrokkene zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan gedragingen als omschreven in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag. Vorenstaande kan ook van belang zijn bij minderjarigen, aangezien clanmilities in het verleden ook veelvuldig gebruik hebben gemaakt van minderjarigen.

Indien er aanwijzingen zijn dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is, dient conform C3/10.14 contact te worden opgenomen met de unit 1F van de Regionale Directie Zuid-West.

Nader gehoor

Voor het nader gehoor kunnen onder andere de volgende aandachtspunten van belang zijn:

– welke functie had de betrokkene bij de militie;

– welke werkzaamheden heeft hij verricht;

– heeft de betrokkene zelf mensen gemarteld/gedood;

– was de betrokkene aanwezig bij het martelen/doden van mensen door anderen;

– was de betrokkene (indirect) verantwoordelijk voor het martelen/doden van mensen door anderen;

– voor minderjarigen: hoe lang zijn zij bij de militie geweest, waren zij gedwongen toegetreden.

5. Bijzondere aandachtspunten

In deze paragraaf wordt ingegaan op meer algemene omstandigheden die van belang (kunnen) zijn bij de beoordeling of de asielzoeker in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiël.

5.1 Vlucht- en/of vestigingsalternatief

De asielzoeker, van wie is vastgesteld dat hij een gegronde vrees voor vervolging heeft, of dat hij een reëel risico loopt op een behandeling in de zin van artikel 3 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, komt niet in aanmerking voor een verblijfsvergunning asiël, indien is vastgesteld dat hij zich aan de gevreesde vervolging of het reële risico op een behandeling in de zin van artikel 3 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, kan onttrekken door zich elders in het land van herkomst te vestigen. Hij heeft dan een vlucht- of vestigingsalternatief.

Bij de vraag of in een individueel geval een vlucht- of vestigingsalternatief aanwezig is voor de betrokkene, zijn de individueel aangevoerde feiten en/of omstandigheden bepalend.

Bij de beoordeling van het vluchtdan wel vestigingsalternatief dient de vraag gesteld te worden of in redelijkheid van de vreemdeling mag worden verwacht dat hij zich naar elders in het land van herkomst begeeft. Hierbij dient te worden gezien of de veiligheid voor de betrokkene in het vluchtalternatief bestendig is. Voor de individuele vluchteling moet geen risico bestaan, dat hij, door omstandigheden gedwongen, terug zou moeten keren naar het gebied waar hij te vreezen heeft voor vervolging. Tevens dient beoordeeld te worden of de

vreemdeling een leven kan leiden, dat onder omstandigheden naar plaatselijke maatstaven niet als abnormaal zijn aan te merken.

Voor de Somalische context houdt dit in dat groepen (clanfamilies, minderheden, clanlozen), die hun traditionele woongebied hebben in het relatief veilige gebied of overgangsg gebied, of daar in substantiële aantallen verblijven, een vlucht- of vestigingsalternatief kunnen hebben in het relatief veilige gebied van Somalië afhankelijk van het individuele geval. Het hierboven beschreven (individuele) toetsingskader is daarbij relevant.

Voor groepen die volgens het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken van 12 juni 2001, hun traditionele woongebied niet in het relatief veilige gebied of overgangsg gebied hebben, of daar niet in substantiële aantallen verblijven, bestaat in beginsel geen vlucht- of vestigingsalternatief in het relatief veilige gebied of overgangsg gebied van Somalië. Te denken valt hier aan leden behorend tot de Benadiri (Reer Hamar) of Bajuni.

De asielzoeker, van wie geconcludeerd wordt, dat hij geen gegronde vrees voor vervolging heeft of dat hij geen reëel risico loopt op een behandeling in de zin van artikel 3 Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, wordt geen vlucht- of vestigingsalternatief tegenworpen.

Zie verder C1/3.3.3.

5.2 Traumatabeleid

Het algemene beleid, zoals weergegeven in C1/4.4 is hierbij van toepassing.

5.3 Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Zie C2/7 en C5/24. Het normale beleid is van toepassing.

De Minister van Buitenlandse Zaken heeft te kennen gegeven dat op dit moment in Somalië geen adequate opvang van minderjarigen van overheidswegen of in weeshuizen plaatsvindt.

Alleenstaande jongeren worden in beginsel opgevangen door de familie, hetzij van vaders-, hetzij van moederskant. Overigens is het in Somalië gebruikelijk dat kinderen worden

grootgebracht door anderen dan de ouders. Het is onwaarschijnlijk dat een kind zonder de financiële steun van familie een westers land zou kunnen bereiken. De UNHCR heeft vernomen dat minderjarigen vaak naar het buitenland worden gestuurd als een strategie van de familie om een 'bruggenhoofd' te slaan, zodat later andere familieleden kunnen volgen. Uit het vorenstaande kan worden geconcludeerd dat een alleenstaande minderjarige die in Nederland een asielaanvraag heeft ingediend naar alle waarschijnlijkheid familie heeft in Somalië die kan worden geacht voor opvang zorg te kunnen dragen. Indien de betrokkene geen toereikende of een ongelooftwaardige verklaring heeft gegeven over de wijze waarop hij het land heeft kunnen verlaten, kan een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' onder verwijzing naar het ambtsbericht ('... onwaarschijnlijk dat een kind zonder de financiële steun van familie een westers land ...') worden geweigerd.

Nader gehoor

Voor het nader gehoor kunnen onder andere de volgende aandachtspunten van belang zijn:

- wie heeft de reis naar Nederland voor betrokkene geregeld en gefinancierd;
- waar is de persoon, die de reis naar Nederland heeft geregeld, woonachtig;
- tot welke (familie)relatie staat de betrokkene tot die persoon;
- waar heeft de betrokkene in Somalië gewoond, voor zijn vertrek;
- bij wie heeft de betrokkene daar verbleven;
- waar is deze persoon nu woonachtig.

5.4 Driejarenbeleid

Het algemene beleid, zoals weergegeven in C2/9 is van toepassing.

5.5 Legale uitreis

Somaliërs kunnen in het algemeen vrij het land in- en uitreizen. De staatsgrenzen worden nauwelijks gecontroleerd. Indien men via een

luchthaven het land in- of uitreist is in het algemeen een paspoort of reisdocument nodig. Een paspoort is overigens doorgaans op eenvoudige wijze te verkrijgen.

6. Procedurele aspecten

6.1 Gehoor

Gelet op de mogelijkheid dat niet uit Somalië afkomstige personen zich voordoen als Somalische asielzoeker dienen ter verificatie in het gehoor algemene vragen gesteld te worden over Somalië.

Nader gehoor

Voor het nader gehoor kunnen onder andere de volgende aandachtspunten van belang zijn:

- tot welke 'etnische' groep (clanfamilie, minderheid, clanlozen) behoort de betrokkene;
- wat is afstammingslijn van de betrokkene;
- waar is de betrokkene laatstelijk in Somalië woonachtig geweest.

6.2 Taalanalyse

In zaken van asielzoekers uit Somalië is het mogelijk om een taalanalyse aan te vragen, indien twijfel bestaat over de herkomst van een asielzoeker. Taalanalyse kan op dit moment worden uitgevoerd voor het Somalisch en Swahili. Met het oog op het uitvoeren van taalanalyses dient in het eerste gehoor en eventueel nader gehoor gevraagd te worden welke talen en dialecten de betrokkene allemaal spreekt. Het gaat hier zowel om de taal, die de betrokkene dagelijks in en om het huis gebruikt, als ook om andere talen die hij meer of minder machtig is.

7. Terugkeer en uitzetting

7.1 Uitzettingsbeleid

Er zijn geen beleidsmatige belemmeringen om naar Somalië te verwijderen.

7.2 Categoriale bescherming

Somalische asielzoekers komen niet in aanmerking voor categoriale bescherming. Ook personen behorend tot de Rahanweijn of Digil komen niet langer in aanmerking voor categoriale bescherming. Derhalve dient de ver-

blijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, onder d, Vreemdelingenwet, te worden ingetrokken dan wel de geldigheidsduur ervan niet te worden verlengd.

Voor alle personen afkomstig uit het conflict- of overgangsgebied bestaat een verblijfsalternatief in het relatief veilige gebied, zoals vastgesteld door de Staatssecretaris van Justitie. Zij komen om die reden niet in aanmerking voor categoriale bescherming (zie verder paragraaf 3).

Overzicht categoriaal beschermingsbeleid Somalië

Voor een overzicht van het categoriaal beschermingsbeleid, zoals dat in het verleden voor Somalië is gevoerd, wordt verwezen naar bijlage 1 bij dit TBV.

7.3 Besluit- en vertrekmoratorium

Ten aanzien van asielzoekers uit Somalië is geen besluit genomen in de zin van artikel 43 of artikel 45, vierde lid, Vreemdelingenwet.

7.4 Praktische aspecten terugkeer

Somaliërs die vrijwillig terugkeren naar het relatief veilige deel van Somalië ondervinden geen problemen bij inreis of vestiging. Vrijwillige terugkeer kan onder andere geschieden via het IOM.

Tot slot

Bovenstaand hoofdstuk zal zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingencirculaire 2000 worden verwerkt. Ik verzoek u dit TBV zo spoedig mogelijk aan de chefs van de Vreemdelingendiensten te doen toekomen. Dit TBV komt te vervallen, nadat het is geplaatst in hoofdstuk C8 Vreemdelingencirculaire.

*De Staatssecretaris van Justitie,
namens de staatssecretaris,
het hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
H.W.M. Schoof*

Bijlage 1

Overzicht categoriaal beschermingsbeleid Somalië

Periode	Specificatie categoriale bescherming	Clans met categoriale bescherming	Geen categoriale bescherming meer voor:
Vanaf 24-09-2001		Geen	Rahanweijn, Digil
03-04-2000 tot 24-09-2001		Rahanweijn, Digil	Benadiri (Reer Hamar), Darod Ogaden
20-11-1998 tot 03-04-2000	(a) niet afkomstig uit relatief veilige gebied (b) geen substantiële periode in relatief veilige gebied verbleven (c) geen clan(familie) relatie in het relatief veilige gebied	Darod Ogaden, Rahanweijn, Digil, Benadiri (Reer Hamar)	Gaboye, Midgan, Madhiban, Yiber, Lel Kase, Bantu, Bajuni (want zij hebben clan relatie in relatief veilige gebied)
27-01-1997 tot 20-11-1998	(a) niet afkomstig uit relatief veilige gebied (b) geen substantiële periode in relatief veilige gebied verbleven (c) geen clan(familie) relatie in het relatief veilige gebied (d) clanlozen en minderheden met laatste woonplaats buiten relatief veilige gebied	Darod Ogaden, Rahanweijn, Digil, Benadiri (Reer Hamar); in voorkomende gevallen ook Gaboye, Midgan, Toumal, Yiber, Bantu en Bajuni: zie (d)	Hawiye, Dir
23-08-1995 tot 27-01-1997	(a) clans woonachtig in het relatief onveilige gebied (b) clanlozen en minderheden uit relatief onveilige gebied	Hawiye, Rahanweijn, Digil, Benadiri (Reer Hamar), Dir Bimal Reer Agon; in voorkomende gevallen ook Baidari, Midgan, Tumar	Darod, Issaq, Dir (overige)
Tot 23-08-1995		Allen	

- 1) het in bovengenoemd overzicht vermelde "relatief veilige gebied" kan per periode variëren
- 2) het is mogelijk dat specifieke (sub)clans, minderheden of clanlozen ontbreken in kolom 3 of 4.